

Alfabetisk ordlista

latin – svenska

A

a (framför konsonant), **ab** (framför vokal), **abs** (endast framför t, c) *prep. m. abl.* från, av
áb-eo, áb-ii, áb-ítum, ab-ire (oregelb.) gå bort

ab-sens, sentis frånvarande, jfr eng. absent
ab-solvo, ab-solvi, ab-solūtum 3 frikänna, förlåta, jfr absolution

ab-sórbeo, ab-sórbui, - 2 uppsluka

ab-sum, á-fui, ab-esse (oregelb.) vara borta

absurdus, a, um orimlig

ac (konjunktion, = *atque*) och

ac-cēdo, ac-cessi, ac-cessum 3 (ad+cedo 3) gå (till)

ac-cepto 1 (ad + capto 1) gå med på, jfr acceptera

ác-cīdo, ác-cīdi, - 3 (ad + cado 3) hända, inträffa, jfr eng. accident

ac-cípio, ac-cēpi, ac-ceptum 3B (ad + capio 3 B) mottaga

ac-curro, ac-curri, ac-cursum 3 (ad + curro 3) springa till mötes, skynda till

acer, acris, acre skarp, duktig

Achaía, ae F Grekland (ch = k-ljud)

actum, i N handling (perf. part.)

acústicus, a, um hörande samman med hörseln, hörsel-

acūtus, a, um skarp

ad (*prep. m. ack.*) till, vid

ad-dūco, ad-duxi, ad-ductum 3 tillföra, föra fram

ád-eo, ád-ii, ád-ítum, ad-ire (oregelb.) gå till, besöka

ád-eo (adv.) så, till den grad

ad-hortor, ad-hortātus sum, ad-hortāri deponens 1 uppmana

ad-huc (adv.) ännu, hittills

ád-imo, ad-ēmi, ad-emptum 3 borttaga; *adimere alicui aliquid* beröva någon något

ád-iūvo 1 hjälpa

ad-mīror, ad-mirātus sum, ad-mirāri deponens 1 beundra, jfr eng. admire

ad-móneo, ad-mónui, ad-mónitum 2

påminna (*ack. m. inf.*), förmana (ut, ne)

adolescens, entis ung, även *adulescens, entis*

ad-sum, ád-fui (áf-fui), ad-esse vara

närvarande, (om tid) vara inne, nalkas

ad-vénio, ad-vēni, ad-ventum 4

anlända, komma till, jfr advent

ad-versārius, i m fiende

aedes, is F tempel, i pl. hus

aedificium, i N hus, hem, byggnad, jfr fra. *édifice*

aedífico 1 (aedes + facio 3B) bygga

Aenéas, ae M (grek.) trojansk hjälte

aequālis, e jämnårig, styr dativ (= med), jfr ekvation, eng. equal

aeque (adv. till *aequus* jämn, skäligen) lika

aequus, a, um jämn, skäligen

aes, aeris N koppar

aestas, -ātis F sommar

aetas, -ātis F ålder, tid (evary)

aetérnitas, -ātis F evighet

aeternus, a, um evig

áf-fēro, át-tūli, al-lātum (oregelb.; ad+fero) bära med, medföra

af-ficio, af-fēci, af-fectum, afferre 3B (ad + facio 3B) förse, behandla, *afficere aliquem cladibus* tillfoga någon nederlag

af-firmo 1 (ad + firmo 1) försäkra, eng. affirm

ager, agri M åker, fält

agnus, i M lamm

āgo, ēgi, actum 3 handla, (be)driva, göra, (om tid) tillbringa

agricōla, ae M bonde

aio 3 (ofullst.) säga

albus, a, um vit

álēa, ae F tärning

álībi på annat ställe

aliēnus, a, um främmande, en annans

alimentum, i N näring, proviant

aliquamdiu (adv.) en stund, rätt länge

áliquot (oböjl.) några
alius, a, ud en annan, pl. andra; *alius* ...
alius en ... den andre
alter, altēra, altērum den ene ... den andre
(av två), jfr alternativ, fra. autre
altus, a, um hög, djup, jfr altan
amábilis, e älskvärd, älsklig
ámbülo 1 vandra, gå, promenera,
jfr ambulera, ambulans
amīcus, i M vän
a-mitto, a-mīsi, a-misum 3 förlora
amo 1 älska
amoenus, a, um (natur)skön, vacker
amor, amōris M kärlek
amphitheātrum, i N amfiteater
(eg. dubbelteater som bildar en ellips)
amplius, a, um (adv.) vidare, längre;
(vid räkneord) mer än
anemōne F, grek. nom. (grek. ἄνεμος
vind) 'vindblomma'; kallas i ty. Wind-
röschen, i eng. ibland windflower
ángēlus, i M ängel
ánīma, ae F själ
**anim-ad-vertō, anim-ad-verti, anim-ad-
versum** 3 (animum+ad+vertō 3
eg. vända sinnet till) märka, observera
ánīmal, ālis N djur
animālis, e djur-
ánīmus, i M sinne, själ
anniversārius, a, um årlig (*annus, i* M år)
án-nōto 1 (ad + noto 1) anteckna
annus, i M år, jfr fra. année
1. ante (adv.) tidigare, förut
2. ante (prep. m. ack.) före, framför
ante-cēdo, ante-cessi, ante-cessum 3 gå
före
ánūlus, i M (signet)ring
apērio, apēruī, apertum 4 öppna, jfr fra.
apéritif och ouvrir
aper, apri M vildsvin
apertus, a, um öppen
Apollo, Apóllinis Apollon
ap-páreo, ap-páruī, - 2 visa sig
áp-páro 1 (ad + paro 1) anordna,
iordningställa, jfr apparat
appello 1 kalla, jfr fra. appeller
ap-pōno, ap-pósui, ap-pósitum 3 (ad +
pono) sätta fram, servera

ap-porto 1 (ad + porto 1) bära fram,
medföra
ap-prehendo, ap-prehendi, ap-prehensum
3 (ad + prehendo 3) gripa tag i, fatta
áp-prōbo 1 godkänna
ap-propinquo 1 (ad + propinquus) närma
sig, följs av dat.
apricus, a, um solig
aptus, a, um lämplig, passande
apud (prep. m. ack.) hos, vid
aqua, ae F vatten, jfr fra. eau, sv. akvarium,
akvavit (<aqua vitae)
áquīla, ae F örn
ara, ae F altare
arbor, árbōris F träd
archiepiscopus, i M (grek.) ärkebiskop
arcus, us M båge, jfr arkad
árdeo, arsi, arsum 2 brinna
ardor, -ōris M hetta
argéntēus, a, um (*argentum, i* silver) av
silver
argentum, i N silver, jfr Argentina, fra.
argent
árguo, árgui, - 3 bevisa, anklaga
arma, ōrum N (plurale tantum) redskap,
vapen, jfr armé
armātus, a, um beväpnad
ar-rípīo, ar-rípui, ar-reptum 3B (ad + rapio
3B) gripa tag i
ars, artis F konst, jfr eng. art
ártífex, fīcis M (artem + facere) konstnär
arx, arcis F borg
a-scendo, a-scendi, a-scensum 3 (ad +
scando 3) gå upp i, bestiga
ásīnus, i M åsna
Asia, ae F Mindre Asien
asper, aspēra, aspērum sträv, svår, hård
a-spicio, a-spexi, a-spectum 3B (ad +
specio) se, blicka mot
as-socio 1 (ad + socius) ansluta, förena
as-sum, áf-fui, ad-esse (ad + sum) vara
tillstädes, vara inne, nalkas
astrum, i N stjärna
at (konjunktion) men
athlēta, ae M kämpe, idrottsman
atque (konjunktion, = *ac*) och
atrium, i N sal, förmak, förgård
atróciter (adv. till *atrox*) grymt

atrox, atrōcis grym
atrophía, ae F (grek.) näringsbrist
attentus, a, um uppmärksam, jfr eng. attention
at-tribūo, at-tribui, at-tribūtum 3 tilldela, ge, jfr attribut
auctóritas, ātis F myndighet, inflytande, råd, rekommendation, anseende, auktoritet
audax, ācis djärv
augeo, auxi, auctum 2 öka, utsträcka
augustus, a, um vördnadsvärd, augusteisk, kejsarlig
aúrēus, a, um (aurum, i guld) av guld
aurum, i N guld
auspicium, i N förebud
aut (konjunktion) eller, *aut ... aut* antingen ... eller
autem (konjunktion) men, däremot, och
autumnus, i M höst
auxilium, i N hjälp, jfr auxiliary verbs; *auxilium ferre* lämna hjälp
avārus, a, um girig
ave (imperativ) var hälsad
avis, avis F fågel
avúncūlus, i m. morbror, jfr onkel, eng. uncle, fr. oncle

B

bácūlum, i N käpp, stav, äv. **bacūlus, i** M
bacillus, i M (diminutiv) liten stav, jfr bacill
bál(i)neum, i N bad
basílica, ae F offentlig byggnad, basilika
basio 1 kyssa
beātus, a, um lycklig, salig, helig (senlat.)
bellum, i N krig, jfr rebell
bellus, a, um vacker
bēnē (adv. till *bonus*) väl, bra, rätt, jfr eng. benefit, benevolent
bēnē-dīco, bene-dixi, bene-dictum 3 välsigna
bēnēdictus, a, um välsignad, jfr Bengt
benignus, a, um välvillig, vänlig, nådig
bestia, ae F vilddjur
bibliothēca, ae F (grek.) bibliotek; eg. 'bokupplag'
bībo, bībi, - 3 dricka, fra. boire
bonus, a, um god

boreālis, e nordlig
botánicus, i M botanist
bracchium, i N arm
brēvi (adv.) inom kort, snart
brēvis, e kort, jfr brev, eng. abbreviate
Britannia, ae F Britannien
Burānus, a, um från Benedictbeuern

C

cādo, cécīdi, - 3 falla, stupa
caecus, a, um blind
caedes, is F mord
caedo, cecīdi, caesum 3 fälla, döda
caelum, i N himmel, obs. pl. *caeli, orum*
cálāmus, i M penna
calceamentum, i N sko
cálīga, ae F stövel
campāna, ae F klocka
Campania, ae F Kampanien, landskape söder om Latium
campānūla, ae, F (diminutiv av *campāna*) liten klocka
campus, i M fält, slått, jfr kampera, fra. champ
cancer, cri M kräfta
candelābrum, i N (sjuarmad) ljusstake
cándīdus, a, um vit
canīnus, a, um (canis, is) hund-; *viola canina* ängsviol, *rosa canina* nypon
canis, is M F hund, jfr Kanarieöarna
cāno, cécīni, cantum 3 sjunga, jfr kantor
canto 1 (frekventativt verb av perf. part. stammen till *cano* 3) sjunga
capax, ācis (*capio* 3B rymma) rymlig
cápío, cēpi, captum 3B taga, rymma
Capitolīnus, a, um kapitolinsk, adj. till Capitolium
cápsūla, ae F liten behållare, kapsel
captus, a, um (perf. part. av *capio* 3B) tagen, erövrad
caput, cápītis N huvud, topp
cáritas, ātis F (*carus* kär) kärlek, givmildhet
caro, carnis F kött, jfr inkarnation, fra. chair, sp. chili con carne; *caro omnis* 'allt skapat'
carus, a, um kär, dyrbar
casa, ae F koja, stuga, gård
cásēus, i F ost, jfr ty. Käse, eng. cheese
Castor, Cástōris Castor, Iuppiters son

cāsus, us M fall, olycka, jfr eng. case, fra. cas
catēna, ae F kedja
Cato, ōnis M egennamn
caupo, ōnis M krögare, handlande,
 värdshusvärd, jfr köpa, ty. kaufen
1. causa, ae F orsak, anledning
2. causa (m. gen.) för ... skull, *honoris causa* för
 hederns skull
cáveo, cāvi, cautum 2 akta sig
cavum, i N hål
célēber, célēbris, célēbre berömd
celer, célēris, célēre snabb
celo 1 dölja
cena, ae F middag, måltid, fest
ceno 1 äta (middag)
cénseo, censui, censum 2 anse, värdera
cerebrōsus, a, um (*cerebrum, i* hjärna)
 hetlevrad, hetsig
cérēbrum, i N hjärna, jfr cerebral
certe (adv. till *certus*) säkert, helt visst
certo 1 tävla
certus, a, um säker
cétērus, a, um övrig
chorda, ae F sträng
chorus, i M (grek.) kör, dans
cibus, i M livsmedel, mat, måltid
cinis, cínēris M aska, stoft (efter avliden)
circensis, e (cirkus) hörande till cirkus
circenses = ludi circenses skådespel
circum (prep. m. ack.) omkring
circúm-do, circúm-dēdi, circúm-dātum 1
 omgiva, omringa, belägra
circum-fúlgeo, circum-fulsi, - 2 kringstråla
circum-sisto, circúm-stēti, - 3 ställa sig
 omkring, omringa
cito (adv.) snabbt, fort
civilis, e (*civis* medborgare) medborgerlig,
 inbördes- (bellum civile), jfr civil
civis, is M F medborgare
cívitas, ātis F samhälle, stat, stad, jfr eng. city
clades, is F nederlag
clamo 1 ropa, jfr exclamation, exclaim
clárītas, tātis F klarhet
clarus, a, um berömd
classis, is F flotta
clavicūla, ae F nyckelben
clavis, is F nyckel
clérīcus, i M. präst, klerk
codex, códicis M bok
coepi, coepisse (finns endast i perfekt
 stammens former) jag har börjat,
 började
cógīto 1 tänka
cog-nosco, cog-nōvi, cóg-nītum 3 lära
 känna
cogo, coēgi, coáctum 3 samla, tvinga
collēga, ae M kollega
cól-ligo, col-lēgi, col-lectum 3 (con+lego 3)
 plocka samman, samla, jfr kollekt
collis, is M kulle
cól-lōco 1 (con + loco 1) placera, jfr locus, i
col-lóquium, i N samtal
cól-lōquor, col-locūtus sum, cól-lōqui
deponens 3 samtala
collum, i N hals; *cadere super collum alicuius*
 falla om någons hals, omfamna någon
colo, colui, cultum 3 odla, dyrka
color, ōris M färg, jfr fra. couleur, kolorera
columna, ae F kolonn, jfr kolumn
cóm-ēdo, com-ēdi, com-ēsum 3 äta
 (tillsammans)
comes, cómitis M följeslagare, greve,
 jfr eng. count, fra. comte
comitium, ii N Comitium; *comitia tributa* pl.
 komitier, församling av folket i tribus,
 folkförsamling
cómmōdum, i N fördel
com-móveo, com-mōvi, com-mōtum
 (con+moveo 2) 2 röra, sätta igång,
 jfr motor, motion
commūnis, e gemensam
cóm-pāro 1 (ut)rusta
com-péllo, cóm-pūli, com-pulsum 3 driva
 (tillsammans)
cóm-pleo, com-plēvi, com-plētum 2 fylla,
 uppfylla, jfr komplement
com-prehendo, com-prehendi,
com-prehensum 3 fatta, gripa,
 jfr fra. comprendre
con-cēdo, con-cessi, con-cessum 3 medge,
 bevilja, jfr koncession
con-córdia, ae F endrækt, jfr *cor, cordis* N
 hjärta, eng. cordial
condício, ōnis F villkor, avtal
condítio, ōnis F, se condicio
confessio, ōnis F bekännelse

con-ficio, con-fēci, con-fectum 3B (facio 3B) tillverka, fullborda, avsluta, jfr konfektion
con-fúgio, con-fūgi, con-fúgitum 3B fly, jfr centrifug
con-iūro 1 sammansvåra
cón-iunx, cóniūgis F hustru
con-iuratio, ōnis F sammansvärjning
conor, conātus sum, conāri deponens 1 försöka
con-scendo, con-scendi, con-scensum 3 (con + scando 3) bestiga, gå ombord
con-sentio, con-sensi, con-sensum 4 samtycka
con-sīdo, con-sēdi, con-sessum 3 slå sig ned
consilio 1 råda, jfr lat. *consilium*, i råd, fra. conseil, jfr konselj
consilium, i N råd, plan
con-sisto, cón-stīti, - 3 stanna, göra halt
con-spīro 1 bilda en komplott, jfr konspiration
con-spício, con-spexi, con-spectum 3B se, upptäcka, jfr eng. conspicuous
con-stítuo, con-stítui, con-stitūtum 3 ställa samman, bringa i ordning, reglera, besluta, jfr konstitution
consuetūdo, dñis F vana
consul, ūlis M konsul
consulātus, us M konsulsämbete
consulto 1 rådfråga
con-sūmo, con-sumpsi, con-sumptum 3 förtära, äta upp
con-tendo, con-tendi, con-tentum 3 anstränga sig, sträva, försöka
con-tíneo, con-tínui, con-tentum 2 innehålla, rymma, hålla kvar, jfr sv. kontinent, eng. contain
con-tíngo, cón-tīgi, con-tactum 3 (con + tango 3) röra
contra (prep. m. ack.) mot
convallária, ae (*vallis, is* F dal) 'dalväxande växt', substantiverat adj. i fem.
con-vénio, con-vēni, con-ventum 4 komma samman, samlas
con-vertō, con-verti, con-versum 3 vända
convīva, ae M gäst
coquus, i M. kock
cor, cordis N hjärta, jfr fra. cordial
coram (prep. m. abl.) inför
corōna, ae F krans
corōno 1 bekransa
corpus, córpōris N kropp
cor-rípio, cor-rípui, cor-reptum 3B (con + rapio 3B) gripa tag i
cor-rumpo, cor-rūpi, cor-ruptum 3 fördärva, förstöra
cór-rūo, cór-rūi, - 3 (con+ruo 3) störta samman, jfr korruption
cottidie dagligen
cras i morgon
creatūra, ae F (creo 1 skapa) skapelse
credo, crédīdi, crédītum 3 tro, följs av dat.
cremo 1 bränna, jfr krematorium
creo 1 skapa, välja
cresco, crēvi, crētum 3 växa (upp)
crudēlis, e grym, jfr eng. cruel
crux, crucis F kors, korsfästelse
cubicūlum, i N sovrum, litet rum
cúlex, ícis M mygga
culpa, ae F skuld; *culpa* abl. = av skuld
1. cum (prep. m. abl.) tillsammans med
2. cum (tidskonjunktion) när
cunctor, cunctātus sum, cunctāri deponens 1 dröja
cunctus, a, um all, hel; *cuncti, ae, a* samtliga, alla
cúpīdus, a, um ivrig
cúpio, cupīvi, cupītum 3B önska
Cupīdo, ídñis M kärleksguden Amor
cuprum, i N koppar
cur varför
cura, ae F bekymmer, omsorg; *curam alicuius rei gerere* ha omsorg om ngt
curiōsus, a, um nyfiken, märkvärdig
curo 1 se till; *curare ne* (objektssats) se till att inte
currícūlum, i N lopp
curro, cucúrri, cursum 3 springa
currus, us M vagn
custódio 4 vakta, bevaka
custos, ōdis M väktare
cygnus, i M svan

D

dápifer, dapífēri M kypare

de (prep. m. abl.) från, om, av, jfr fra. de

débeo, débui, débītum 2 böra, vara skyldig

débītor, ōris M gäldenär

débītum, i N skuld

decem tio

de-cerno, de-crēvi, de-crētum 3 besluta,
jfr dekret

de-cessus, us M död, jfr de-cedo 3 gå bort

dēcet det anstår

dé-cīdo, dé-cīdi, - 3 (de + cado 3) falla ned

decies tio gånger

decōrus, a, um skön, smyckad, prydlig, jfr
dekorera

decor, ōris M smycke, prydnad, jfr dekor

decrētum, i N beslut

de-cresco, de-crēvi, de-crētum 3 avtaga, jfr
crescendo

de-dūco, de-duxi, de-ductum 3 föra bort,
ledsaga, förlägga

defendo, defendi, defensum 3 försvara,
skydda

de-ficio, de-fēci, de-fectum 3B svika, fattas

defunctus, a, um avliden, död

deinde därefter

delectātio, ōnis F nöje, jfr delecto 1

delecto 1 förnöja, roa, glädja

déleo, delēvi, delētum 2 förstöra

de-mergo, de-mersi, de-mersum 3 doppa
ned, sänka

de-mitto, de-mīsi, de-missum 3 sänka ned

dénique (adv.) till slut

dens, dentis M tand

densus, a, um tät, jfr kon-densera

de-pōno, de-pōsui, de-pōsītum 3 lägga
ned, av eller bort

de-scendo, de-scendi, de-scensum 3 (de +
scando 3) stiga av, stiga ned

de-scribo, de-scripsi, de-scriptum 3
avskriva, beskriva, även skattskriva, jfr
deskriptiv, eng. describe

desertus, a, um öde, jfr eng. desert

desiderium, i N önskan, önskning

dé-sīno, dé-sīi, de-sītum 3 upphöra.

de-sisto, dé-stīti, - 3 avstå

desperātio, ōnis F (de+spes 'bort med
hoppet') misströstan, förtvivlan

destinātus, a, um beslutsam, obehaglig

dé-tēgo, de-texi, de-tectum 3 upptäcka

detrimentum, i N skada

deus, i M gud

deversorium, i N värdshus

dévōro 1 sluka

dexter, ra, rum höger, *ad dextram (manum)*
på höger hand, till höger

di-mitto, di-mīsi, di-missum 3 efterskänka,

dimittere alicui aliquid förlåta någon något

diábōlus, i M (grek.) djävulen, jfr sv. djävul
fra. diable, eng. devil, ty. Teufel,

dico, dixi, dictum 3 säga

dīctīto 1 läsa upp, diktera

Dido, Didōnis F drottning i Kartago

dies, diēi M el. F dag

diffīcilis, e (dis + facilis) svår

dif-fūgio, dif-fūgi, - 3B (dis + fugio 3B) fly
åt olika håll, skingras

dignitas, ātis F värdighet, heder

dignus, a, um värdig

dilāto 1 (*latus* bred) utvidga

dī-līgo, di-lexi, di-lectum 3 hålla av, älska

diligenter (adv. till *diligens, entis*) noggrant

dīmīco 1 kämpa, strida

dis-cēdo, dis-cessi, dis-cessum 3 gå åtskils,
bege sig bort

discípulus, i M elev, jfr disco lära sig

disco, dīdīci, - 3 lära sig

dis-cutio, dis-cussi, dis-cussum 3 skaka
åtskils, granska, jfr diskutera

dis-plīceo, dis-plīcui, - 2 (*placeo* 2 behaga)
misshaga

dis-sīmūlo 1 dölja, förneka, förstålla sig
diu länge

diversorium, i N, se deversorium

diversus, a, um olik

dives, dívītis rik

divitiae, ārum F (plurale tantum) rikedomar
(*dives, divitis* rik)

dívīdo, divīsi, divīsum 3 dela

div-īnus, a, um gudomlig

divīsor, ōris M (för)delare, jfr divisor

divus, a, um gudomlig

do, dedi, dātum 1 ge, anförtro, jfr dator,
datum (jfr "Givet å Stockholms slott ...")

dóceo, docui, doctum 2 undervisa, lära ut

doctrīna, ae F undervisning

doctus, a, um lärd (doctor eg. = lärare)
doleo 2 känna smärta (*dolor, oris* M smärta)
dolor, ōris M smärta, sorg, plåga
dolorōsus, a, um smärtfylld
domésticus, a, um (domus, us F hus)
 hörande till hemmet
dómīna, ae F fru
dómīnus, i M herre
domicilium, i N hus, bostad, hemvist (*domus, us* F hus)
dominium, i N äganderätt, makt, välde
domus, us F hus, böjs i vissa kasus efter 2:a dekl.; *domi* (lokativ) hemma, *domum* (riktningsack.) hem, *domo* (separativ abl.) hemifrån
donec (temporal konjunktion) tills, till dess, så länge som
donum, i N gåva
dormio 4 sova, fra. dormir
dúbīto tveka, tvivla
dubius, a, um tveksam
duco, duxi, ductum 3 föra, leda, draga, anse, jfr akvedukt, reduktion, *uxorem aliquam ducere* ta någon till hustru
dulcis, e ljuv, söt, angenäm
dum (tidskonjunktion) medan, så länge som
duodēnum, i N tolvfingertarm
dux, ducis M anförare, ledare, vägvisare, hertig, eng duke, fra. duc

E

e (endast framför konsonantljud), **ex** (prep. m. abl.) från, av, enligt
ecce (interjektion) se!
ecclēsia, ae f. kyrka, församling
e-dīco, e-dixi, e-dictum 3 kungöra
e-dictum i, N påbud, jfr edikt
educātio, ōnis F uppfostran
égeo, egui, - 2 sakna, lida brist
élēgans, antis elegant, förnämlig
electus, a, um vald
elephantus, i M elefant
elevātus, a, um upphöjd (*elevo* lätta)
élōquens, entis vältalig
eloquentia, ae F vältalighet
émīnens, entis uppskjutande, framskjutande, jfr eminent
e-mitto, e-mīsi, e-missum 3 skicka ut, släppa iväg

emo, ēmi, emptum 3 köpa
enim (konjunktion som står som det andra ordet i satsen) ty, ju, nämligen
eo, īi, ītum, īre (oregelb.) gå
epíscōpus, i M (grek.) biskop
epístūla, ae F brev, jfr epistel
eques, équitis M ryttare, riddare
equus, i M häst
ergo alltså, därför
erro 1 irra, göra misstag
error, ōris M irrfärd, misstag, jfr eng. error
et (samordnande konjunktion) och; någon gång = *etiam* även: et tu, Brute!
etiam även, ja t. o. m.
etiámunc ännu, fortfarande
etiámsi (koncessiv konjunktion) även om
Etrúria, ae F Etrurien, landskapet norr om Latium
evangelīzo 1 förkunna
évidens, entis tydlig, jfr eng. evident
ex (prep. m. abl., jfr *e*) från, ur, av; *ex tempore* efter tiden, omständigheterna, = utan förberedelse
exanimātus, a, um (*anima* själ) livlös
excelsus, a, um hög; *in excelsis* i det höga, höjden
ex-cēptio, ōnis F undantag
ex-cerpo, ex-cerpsi, ex-cerptum 3 plocka ut, göra utdrag ur en text, jfr excerpter
ex-cípīo, ex-cēpi, ex-ceptum 3B fånga upp, undantaga, jfr eng. except
ex-clāmo 1 utropa
ex-curro, ex-(cu)curri, ex-cursum 3 springa ut, skjuta ut
éx-eo, éx-īi, éx-ītum, ex-īre (oregelb.) gå ut
exemplum, i N exempel
exercītus, us M här, armé, jfr exercis
ex-péllo, éx-pūli, ex-pulsum 3 driva bort
expensum, i N utgift
ex-pergíscor, ex-perréctus sum, ex-pergísci deponens 3 vakna
ex-pōno, ex-pósui, ex-pósitum 3 sätta ut, landsätta
ex-pulsus, a, um fördriven
exsilium, i N landsflykt
ex-sísto, ex-stīti, - 3 visa sig
ex-spectātio, ōnis F väntan, jfr eng. expect
ex-specto 1 vänta på

ex-stinguo, ex-stinxi, ex-stinctum 3
utsläcka, göra slut på
ex-strūo, ex-strūxi, ex-structum 3 , bygga
upp, uppföra, jfr konstruera,
konstruktiv, konstruktion
extendo, ex-tendi, ex-tentum (ex-tensum)
3 utsträcka, utvidga, öka
ex-tensus, a, um utsträckt
éxtērus, ěra, ěrum yttre, utländsk,
jfr exteriör
extra (prep. m. ack.) utanför, utom

F

faber, fabri M fabrikant, hantverkare
fábŭla, ae F historia, saga, skådespel
fac (imperativ av *facio*) ... **ne** se till...att...inte
fácĭlis, e lätt
fácio, fĕci, factum 3B göra
factum, i N det gjorda, handling, verk
fallo, fefelli, - (falsus, a, um) 3 bedraga, svika
falso (adv.) falskt
falsus, a, um falsk
fāma, ae F rykte
fames, is F hunger, hungersnöd
fatigātus, a, um trött, jfr fr. fatigué,
eng. fatigue
faustus, a, um gynnsam
favor, ōris M gunst, ynnest, sympati,
gynnande, jfr favör
felix, felĭcis lycklig, framgångsrik
ferē nästan, ungefär
feriae, ārum F (plurale tantum) ferier
fĕro, tŭli, lātum, ferre (oregelb.) bära,
uthärda, tåla
ferrum, i N järn
fessus, a, um trött
festĭno 1 skynda
festum, i N fest
fidĕlis, e trogen, trofast
fides, fidei F tro, trohet
figŭra, ae F form, gestalt
filius, i M son
filia, ae F dotter, jfr filial
filum, i N tråd, ödestråd
finio 4 (finis slut) sluta, göra slut på, begränsa
finis, is M gräns, slut, jfr final
fiō, factus sum, fiĕri (oregelb.) göras, bliva,
ske

firmamentum, i N fäste
firmus, a, um fast, stadig, stark
flavus, a, um gul
Flavius, a, um flavisk, jfr den flaviska
kejsarätten
flóreo, flóruī, - 2 blomstra, jfr florerer
flos, floris F blomma, jfr fra. fleur, flora,
floskler (= 'blomstrande' språk utan
innehåll, tomma fraser)
fluctuo 1 gunga
flumen, ĭnis N flod, å
fluo, fluxi, - 3 flyta
focus, i M eldstad, härd
foedus, a, um ful
fons, fontis M källa, springbrunn, jfr fontän
foris, is F dörr
forma, ae F form, utseende
formōsus, a, um formskön, vacker
fortasse (adv.) kanske
fortis, e tapper, stark, modig
fortūna, ae F slump, öde, förmögenhet, jfr
eng. fortune
Forum Appii: stad vid via Appia, anlagd 312
f.Kr. och uppkallad efter Appius Claudius
forum, i N torg
fossa, ae F grav, kanal
fractŭra, ae F brott
frater, tris F broder
fraus, fraudis F bedrägeri
frequens, entis ständigt, talrikt församlad,
rikt försedd med (abl.), jfr frekvent
frons, frontis F framsida, panna, front
frumentum, i N spannmål
frustra (adv.) förgäves
fuga, ae F flykt
fŭgio, fŭgi, fŭgĭtum 3B fly, jfr fugitive
fŭgo 1 fördriva
fundamentum, i N grund, källargrund,
fundament
fustis, is M knölpåk
futŭrus, a, um (futurum particip till *sum*)
kommande

G

Gallia, ae M Gallien, ung. nuv. Frankrike
Gallia Cisalpĭna Gallien hitom Alperna (från
Rom räknat), nuvarande norra Italien
gallus, i M tupp

gaúdeo, gavīsus sum (halvdeponens) 2
glädja sig, känna glädje, vara glad
gaudium, i N glädje
gémīnus, i M tvilling
génētrix, trīcis F (stam)moder (-trix, -trīcis
suffix för femininum)
gener, génēri M svärson
gens, tis F släkt, ätt, folkstam
genus, génēris N börd, kön, slag
geográphicus, a, um geografisk (ph uttalas
som f)
gero, gessi, gestum 3 utföra, uträtta
gigno, génuī, génitum 3 alstra
gladiātor, ōris M fäktare, gladiator
gladiatōrius, a, um gladiator-, tillhörig en
gladiator
gladius, i M svärd
gloria, ae F ära, jfr fra. gloire
Graecus, a, um grekisk
grandis, e stor, jfr fra. grand
1. gratia, ae F tack, tacksamhet, nåd; *gratias*
agere alicui framföra tack till någon, tacka
någon; *gratis* (abl. pl.) mot tack, jfr sv. gratis
2. gratiā (m. gen.) för...skull, *exempli gratia*
(e.g.) till exempel
gratus, a, um angenäm, kärkommen;
tacksam
gravis, e adj. tung, allvarlig
grex, gregis M hjord
gubernātor, ōris M styrman, styresman
gustātio, ōnis F smörgåsbord, förrätt
gusto 1 smaka, äta en bit, äta mellanmål, fr.
gou̇ter

H

háctēnus hittills
hábeo, hábui, hábitum 2 ha
haedus, i M get, killing
Hánnībal, Hannībālis M egennamn
harúspex, úspīcis M spåman
hepátīca, ae F sippa, av grek. ordet för lever
(hepat-), jfr hepatitis inom medicinen och
eng. liverwort, ty. Leberblume
herba, ae F växt, gräs, jfr herbarium, fra.
herbe
herédītas, ātis F arv
heu (interjektion) ve, ack, med dativ
heus (interjektion) hör hit, hallå

hic (adv.) här
hic, haec, hoc denne, den här: G *huius*, D *huic*
hiems, hiēmis F vinter
hirundo, īnis F svala
Hispania, ae F Spanien
história, ae F historia, beskrivning; *naturalis*
historia naturall historia, naturkunskap
hódie (*hoc die* på denna dag) i dag
Holm(i)ensis, e stockholmsk, från
Stockholm
homo, īnis M människa
honeste (adv. till *honestus*) hedersamt
honestus, a, um hedervärd, aktad
honor, ōris M heder, ära, hedersbetygelse
honorātus, a, um hedrad, ärad
honoríficus, a, um (honor + *facere*) ärofyll
hora, ae F timme
horror, ōris M skräck
hortus, i M trädgård, jfr hortikultur
hospes, hóspītis M gästvän, värd, gäst, jfr
hospital, hotell, fra. hôte
hostis, is M och F fiende
humor, ōris M fuktighet, vätska
huc hit
humānus, a, um mänsklig, jfr human
húmērus, i M skuldra
humus, i F mark, jord

I

iáceo, iácui, - 2 ligga
iácio, iēci, iactum 3B kasta
iacto 1 kasta
iactus, a, um (perf. part. till *iacio 3B*) kastad
iam redan, nu (vid negation) längre
iánītor, ōris M portvakt, jfr eng. *ianitor*
Ianicūlum, i N Janiculum kulle väster om
Tibern
iánūa, ae F dörr, port, jfr guden Janus och
månaden januari
ibi där
ideo därför
Idus, ūum F plur. (plurale tantum)
månadens middag. I mars, maj, juli o.
oktober inträffar denna middag den 15,
i övriga månader den 13
ígītur alltså
ignōtus, a, um okänd
ignis, is M eld, jfr eng. ignition

ille, illa, illud denne, den där: G illius, D illi
illuc dit
illustris, e märkvärdig, berömd
illustro 1 åskådliggöra
Illýria, ae F Illyrien, nuv. Dalmatien, Bosnien och Albanien
imāgo, -áginis F bild, jfr eng. imagine
immōlo 1 offra
impensa, ae F kostnad, bekostnad
imperātor, ōris fältherre, kejsare
imperium, i N makt, befälsrätt, valde
impēro 1 befalla; *imperare alicui aliquid* ålägga någon (att lämna) något
im-pleo, in-plēvi, im-plētum 2 (in+pleo) fylla i, göra fulltalig, fullborda
im-pōno, im-pōsui, im-pōsitum 3 (in + pono) sätta, ställa, lägga i el. på, följs av dat.
im-prōbus, a, um ohederlig, ond, elak; vok. *improbe* (som skällsord) kanalje, skojare
im-prōvidus, a, um tanklös, obetänksam
in (prep. m. abl.) = i, på; (prep. m. ack.) till, in i
in-cendium, i N brand
in-cendo, incendi, incensum 3 upptända
in-certus, a, um osäker
in-cīpio, in-cēpi, in-ceptum 3B (in+capio 3B) eg. taga i, börja; *iter incipere* börja en resa
in-clūdo, in-clūsi, in-clūsum 3 innesluta, omringa
in-cōla, ae M invånare
in-cōlo, in-cōlui, - 3 bo
index, indīcis M register
in-dūco, in-duxi, in-ductum 3 införa
in-dūo, in-dūi, in-dūtum 3 ikläda sig, taga på sig
in-fans, antis som inte kan tala, barn, jfr fra. enfant
in-fēro, in-tūli, il-lātum, in-ferre (oregelb.) bära in, föra in: *bellum alicui inferre* börja krig mot någon
infērus, a, um belägen nederst, nedantill boende, den som är i underjorden
infērior komparativ = 'nedre', längre ner
infernum, i N dödsriket, helvetet
in-ficio, in-fēci, in-fectum 3B färga, förgifta, jfr infektera
in-firmus, a, um svag
infra (adv. o. prep. m. ack.) nedanför
ingens, éntis väldig
in-grédior, in-gressus sum, ín-grēdi deponens 3 gå, tåga in i, jfr ingrediens, ingress
in-hábīto 1 bebo
in-imīcus, i M (in + amicus) ovän, fiende, jfr enemy
initium, i N början
in-iuria, ae F oförrätt
in-numerábīlis, e otalig, oräknelig
in-ordinātus, a, um oordnad, förvirrad
in-scrībo, in-scripsi, in-scriptum 3 skriva in, inrista, sätta som inskrift
ínsūla, ae F ö
intél-lēgo, intel-léxi, intel-lectum 3 förstå, jfr intelligens
intél-līgo, se intellego
inter (prep. m. ack.) mellan, bland, (om tid) under, jfr fra. entre
intérdum ibland
intérea (adv.) under tiden
inter-féctor, ōris M mördare
inter-fīcio, inter-fēci, inter-fectum 3B döda
intér-rōgo 1 fråga
intra (prep. m. ack.) innanför, inom
intro 1 träda in, beträda, gå in i
intró-ēo, intró-īi, intró-ītum, intro-īre (oregelb.) gå in
intró-ītus, us M ingång(stext)
intro-mitto, intro-mīsi, intro-misum 3 släppa in
in-vādo, in-vāsi, in-vāsum 3 tåga in, anfalla
invénio, in-vēni, in-ventum 4 (åter)finna, jfr eng. invention
investīgo 1 spåra upp
invīto 1 inbjuda (som gäst), jfr invitera
invītus, a, um mot sin vilja, motvillig, ovillig
invidia, ae F avund(sjukan)
in-volvo, in-volvi, in-volūtum 3 rulla in
iocus, i M skämt
ipse, ipsa, ipsum själv, gen. *ipsius* dat. *ipsi*
ir-rīdeo, ir-rīsi, ir-rīsum 2 (in+rideo 2) häna
ira, ae F vrede
irātus, a, um vred, vredgad
ír-rūo, ír-rūi, - 3 störta fram

is, ea, id han, hon, den, det, denne, gen. *eius*
 dat. *ei*
iste, ista, istud denne, den där, gen. *istius*
 dat. *isti*
ita så, på så sätt
itāque således, alltså, därför
iter, itinēris N väg, resa, *iter facere* resa, jfr
 eng. itinerary
iúbeo, iussi, iussum 2 befälla
iucundus, a, um angenäm, behaglig,
 underbar
iudex, ĩcis M (*ius* + *dicere*) domare
iúdice 1 döma
iúgulum, i N hals
iungo, iunxi, iunctum 3 förena, jfr eng.
 junction och sv. konjunktion =
 'föreningsord'.
Iunius (mensis) månaden juni, *iunius, a, um* är
 adjektiv: hörande till månaden juni
Iúp(p) ĩter, Iovis M Jup(p)iter
iurgium, i N gräl
iussus, us M befallning, *meo iussu* på min
 befallning
iúvēnis, e ung; *iuvenis, is* M yngling
iuventus, iuventūtis F ungdom
iuvo 1 hjälpa
iuxta (prep. m. ack.) bredvid

K

kal. = kalendae, arum F (plurale tantum) den
 första dagen (i månaden)
Kyrios grek. Herre; *Kyrie* vokativ. *Grek. adj.*
 κυριακόν 'det som tillhör Herren' har
 blivit sv. *kyrka*, eng. *church* och ty. *Kirche*

L

labellum, i N läpp, diminutiv till *labrum*
labōro 1 arbeta
labor, ōris M arbete, gärning
labor, lapsus sum, labi deponens 3 glida
laboriōsus, a, um (*labor, oris* arbete)
 arbetsam, strävsam
labrum, i N läpp
lácĕro 1 sönderslita
lácřima, ae F tår
lacrimōsus, a, um (*lacrima, ae* tår) sorglig
lacus, us M sjö, fra. lac, eng. lake
laetitia, ae F glädje

laetus, a, um glad
lapsus, us M glidande, misstag
latens, entis dold, dolsk, som inte är öppen
láteo, látui 2 vara fördolt
Latīnus, a, um latinsk
latro, ōnis M rövare
1. látus, a, um bred
2. látus, látĕris N sida, jfr bilateral
laurea, ae F lager, lagerkrans
laureus, a, um lager-, av lager
laus, laudis F beröm, ära, lovsång
lavo 1 tvätta, pass. tvätta sig, bada, jfr
 lavemang, eng. lavatory
lectus, i M soffa, säng, bädd
legātus, i M underbefälhavare, sändebud
lego, lĕgi, lectum 3 plocka, läsa (upp), jfr
 legend, eng. legible
lenis, e mild
lente (adv. till *lentus*) långsamt
lentus, a, um långsam
leo, leōnis M lejon
lex, legis F lag, jfr legal
libens, entis villig
libenter (adv. till *libens*) gärna
1. liber, libĕra, libĕrum fri
2. liber, libri M bok, jfr fr. livre, eng. library
liberālis, e frikostig, ädel, älskvärd
libĕro 1 befria
libet, libuit (opers.) det lyster, behagar
licet, licuit (opers.) det är tillåtet, *alicui* för
 någon
lignum, i N trä
limes, límĭtis, M gränslinje, jfr eng. limit
lingua, ae F tunga, språk
lĭttĕra, ae F bokstav, pl. brev, studier,
 litteratur, handlingar, jfr *litteratur, illitterat,*
eng. letter, fra. lettre
litus, lítōris N strand
locus, i M plats, plats, plur. *loca, orum* N
 (= platser i naturen, en trakt) eller *loci,*
orum M (+ ställen i böcker), jfr sv. lokal
longe (adv. till *longus*) långt borta
longínquus, a, um långt bort belägen
longus, a, um lång
loquor, locūtus sum, loqui deponens 3 tala,
 jfr eloquent
luceo, luxi, - 2 (*lux, lucis* F ljus) lysa
ludo, lusi, lusum 3 leka

lūdus, i M eg. spel, lek, offentligt skådespel, skola
luna, ae F måne, jfr fra. lune
lupus, i M varg
lux, lucis F ljus, *ante lucem* före gryningen
luxus, us M lyx, slösaktig prakt
luxuriōse (adv. till *luxuriosus*) lyxigt, 'i sus och dus'

M

máchīna, ae F maskin
maecēnas, maecenātis M mecenat
maestitia, ae F sorg, smärta
magis mer
magister, tri M, lärare, magister
magistra, ae F lärarinna
magistrātus, us M ämbetsman
magníficus, a, um, magnificentior, magnificentíssīmus (oregelb. komparation) ståtlig
magnitūdo, ūdinis, F storlek
magnópēre (adv.) i hög grad
magnus, a, um, maior, máxīmus stor
majālis, e (Maius maj) 'som blommor i maj'; *convallaria majalis* liljekonvalje
maior, maius större, jfr majoritet
male adv. dåligt
male-dīco, male-dixi, male-dictum 3 tala illa om, *maledicere alicui* tala illa om någon
mālum, i N äpple
mālus, a, um ond; *malum, i N* olycka
mamma, ae F bröst
mandātum, i N uppdrag, befallning
mandūco 1 äta, jfr fra. manger
mane om morgonen, tidigt
māneo, mansi, mansum 2 vara kvar, stanna, återstå
manus, us F hand
mare, maris N hav
margarīta, ae F pärla
maritus, i M make, äkta man, jfr fra. mari
marmórēus, a, um av marmor, marmor-
Martius, a, um tillhörig Mars: *campus Martius* Marsfältet
mater, matris F moder
mathemáticus, a, um matematisk
mausolēum, mausolēi N gravbyggnad, urspr. en gravvård över kung Mausōlos i Mindre Asien, nuv. Bodrum

máxīme (adv.) maximalt, mycket högt
máxīmus, a, um, störst, äldst
médīcus, i M läkare
medius, a, um mellerst, mitterst: *in medio atrio* i mellersta (delen av) atriet, mitt i atriet; *in medias res* mitt in i handlingen
mélior, melius bättre, jfr fra. meilleur
membrum, i N lem, medlem, jfr eng. member
memória, ae F minne, jfr eng. memory
mens, mentis F sinne, själ, jfr mental
mensa, ae F bord: *mensa prima* huvudrätten, *mensa secunda* efterrätten
mensis, is M månad; *mensis Sextilis* månaden Sextilis (den sjätte månaden) fick namnet Augusti
mercātor, ōris M köpman, jfr merkantil
mercennārius, i M daglönare
mérētrix, ícis F älskarinna
mergo, mersi, mersum 3 doppa, dränka, eng. merge; i passivum sjunka
merīdies, meridiēi M middag (media + dies blir genom dissimilation *meria dies), jfr meridian
mérītum i N förtjänst
metallum, i N metall
metus, us M fruktan, *metu alicuius* av fruktan för någon
meus, a, um (possessivt pron.) min
mi vokativ av meus
miles, mīlītis soldat, riddare, jfr militär, militant
mínīmus, a, um minst
minister, tri M tjänare
minor, minātus sum, mināri deponens 1 hota, följs av ack. m. inf.
miror, mirātus sum, mirāri deponens 1 undra (på)
mirus, a, um underlig, sällsam
miser, mísēra, mísērum eländig, olycklig, jfr miserabel, misär
misericórdia, ae F medlidande
mitto, mīsi, missum 3 sända, skicka
modo (adv.) blott., endast; *modo ... modo* än ...än; *non modo ... sed etiam* inte blott ... utan även
modus, i M mått, gräns, sätt
moenia, ium N (pl. tantum) befästningsverk, försvarsmur

molestus, a, um besvärlig
mólior, molītus sum, molīri deponens 4
 sätta i gång
Monēta, ae F mynt, också tillnamn för Juno,
 jfr eng. money
móneo, monui, mónitum 2 erinra,
 uppmana, säga till, varna
mons, montis M berg, kulle, jfr fra. mont
monstro 1 visa, jfr demonstrera
monumentum, i N minnesmärke
mora, ae F dröjsmål, uppskov
morbus, i M sjukdom, jfr morbid
mórdeo, momordi, morsum 2 bita
mórior, mórtuus sum, mori deponens 3B
 dö
mors, mortis F död, jfr mortalitet
mórtuus, a, um (*mors, mortis* F död) död
mos, moris M sed
móveo, mōvi, mōtum 2 röra, jfr motion
mox snart
munio 4 befästa
mula, ae F mulåsn
mulier, muliēris F hustru, fru, kvinna
mulio, ōnis M mulåsnedrivare
multitūdo, ūdīnis F mängd
multus, a, um mången, plur. många
mundus, i M värld
munus, múnēris N gåva, tjänst
murus, i M mur
múscūlus, i M muskel
muto 1 ändra

N

nam (konjunktion) ty, nämligen
narro 1 berätta, följs av ack. m. inf.
nascor, natus sum, nasci deponens 3 födas
nato 1 simma
natūra, ae F naturen, jfr nascor
natus, a, um född, gammal
nauta, ae M sjöman, jfr nautisk
navālis, e (*navis* skepp) skepps-, sjö-
nāvigo 1 (*navis, is* F skepp) segla
navigābilis, e (*navigo* 1 segla) segelbar, farbar
nāvis, is F skepp; *navis longa* krigsfartyg
1. ne (negation vid konjunktiv i huvudsats) ej,
 icke; *ne ... quidem* inte ens
2. ne (konjunktion i avsiktsbisats eller
 objektsbisats) för att inte, resp. att inte

3. ne (enklitisk frågepartikel) om, huruvida (i
 indirekt frågesats), översätts ej i direkt
 frågesats; *ne ... an* om ... eller (i indirekt
 frågesats)
Neápōlis, is (i-stam) Neapel; *Neapoli* abl.
 loci, på grek. betyder namnet Nystad
Neapolitānus, a, um neapolitansk, belägen
 vid Neapel
nec (neque) och inte, men inte; *nec ... nec*
 (*neque ... neque*) varken ... eller
necesse est det är nödvändigt
necessārius, a, um nödvändig, behövlig
necēssitas, ātis F nödvändighet, nödtvång
neco 1 döda, mörda
negligentia, ae F likgiltighet
nego 1 förneka
negōtium, i N syssla, sak, affär, jfr eng.
 negotiation, negotiate
nēmo, gen. saknas, dat. *nēmīni* ingen
nemorōsus, a, um befintlig i lund; *anemone*
nemorosa vitsippa
nemus, némōris N lund
neque, se nec
né-queo, ne-quīvi, ne-quire inte kunna
né-scio 4 (ne + scio) inte veta, vara okunnig
neuter, tra, trum ingendera, ingen
nihil (pron.) eller **nil** ingenting, inte
 någonting, intet, inte något, jfr nihilism
niger, nigra, nigrum svart, mörk
nīmis alltför, särdeles
nisi om inte, (efter negation) utom; *non...nisi*
 endast
níteo, nítui 2 glänsa
nix, nivis F snö
nóbīlis, e ryktbar, förnäm, subst. ädling, jfr
 nobel; *hepatica nobilis* blåsippa
nóceo, nocui, nocitum 2 skada
nōli, nōlīte imperativ av *nolo*, används när
 imperativ negeras: *noli me tangerere* rör mig
 inte
nōlo, nōlui, nōlle (non+volo) inte vilja
nōmen, nómīnis N namn; *nomine* (eg. med
 hänsyn till namnet) med namnet, jfr
 nominera
non inte
nondum (adv.) ännu icke
nosco, nōvi, nōtum 3 lära känna, erfara
noster, nostra, nostrum (poss. pron.) vår

nota, ae F märke
notārius, i M skrivare
notitia, ae F kännedom, bekantskap
noto 1 sätta märke på, anteckna
notus, a, um känd, bekant
nox, noctis F natt, jfr nocturne
nūbo, nupsi, nuptum 3 (om kvinna) gifta sig med, följs av dat.
nudus, a, um naken, bar
nullus, a, um ingen, jfr noll; G. *nullus* D *nulli*
num frågepartikel manne?, väl icke? *Num* antyder, att man väntar nekande svar (inte tror på sin förmodan)
númerō 1 räkna
númerus, i M antal
nummus, i M penning
numquam aldrig
nunc nu
nuper nyss
nux, nucis F nöt, jfr nuclear (power)

O

ob (prep. m. ack) på grund av, för ... skull
obdūro 1 hålla ut, vara hård, jfr *durus* hård
ób-ēo, ób-īi, ób-ītum, ob-īre dö
obscurus, a, um mörk; *obscurum* mörkret
obseruo 1 iaktta, jfr observera
obses, óbsīdis M el. F gisslan
ob-sídeo, ob-sēdi, ob-sessum 2 belägra
ob-tíneo, ob-tínui, ob-tentum 2 vinna, få, jfr eng. obtain, fra. obtenir
ob-volvo, ob-volvi, ob-volūtum 3 inlinda, täcka, jfr involvera
occasio, ōnis F tillfälle
1. oc-cīdo, oc-cīdi, oc-cīsum 3 (ob + caedo 3 fälla) hugga ned, döda
2. óc-cīdo, óc-cīdi, - 3 (ob+cado falla 3) falla, stupa, (om solen) gå ned
occupātus, a, um upptagen, ständigt sysselsatt, eng. occupied, fr. occupé
óccūpo 1 besätta, intaga
océānus, i M hav
ócūlus, i M öga, jfr okulär
odiōsus, a, um förhatlig, vedervärdig
odium, i N hat
odor, ōris M lukt, odör
óf-fēro, ób-tūli, ob-lātum, of-fēre (oregelb.) erbjuda, bära fram

of-fertorium, i N sång under det att man bär fram brödet och vinet
officium, i N tjänst, plikt, syssla, uppdrag
óleo, ólui, - 2 lukta
olim fordom, en gång, sedan lång tid tillbaka
olus, ólēris N grönsak, ört
omen, ómīnis N förebud
omnis, e varje, hel, all
omnium (vid superlativ) allra
onerārius, a, um last- (*onus, óneris* N last, börda); *navis oneraria* lastfartyg
onus, ónēris N börda
oportet, oportuit 2 (opers.) det är tillbörligt
óppīdum, i N (landsorts)stad
óp-primo, op-pressi, op-pressum 3 trycka ned, förtrycka
opto 1 önska
opulentus, a, um rik
opus, ópēris N arbete, verk, bokverk, byggnadsverk
orātor, ōris M talare
orātio, ōnis F tal; *orationem habere* hålla tal
orbis, orbis M cirkel, krets, värld
ordo, órdīnis M ordning, rad, skara
Oriens, entis (= 'den uppgående' solen) Orienten, dvs. Syrien och Egypten
orientālis, e österländsk; *papaver orientale* eldvallmo
órior, ortus sum, orīri deponens 4 gå upp
ornātus, a, um prydd
orno 1 utrusta, förse, pryda
oro 1 bedja (eg. tala)
os, oris N mun
os, ossis N (skelettets) ben
ostendo, ostendi, ostentum 3 visa, jfr ostentativt
ostiārius, i M portvakt (*ostium, i* N ingång)
ostium, i N mynning (*os, oris* N mun)
otium, i N ledighet, fritid, ledig tid
ovis, is F får, lamm
ovum, i F ägg, jfr oval, ovarium

P

paco 1 (*pax, pacis* F fred) tvinga till fred
pactum, i N överenskommelse, jfr pakt
paedagōgus, i M ledsagare, slav som följde sin herres barn till skolan eller idrottsplatsen

paene (adv.) nästan
paenínsŭla, ae F (paene = nästan ö) halvö
palam (adv.) öppet
Palatínus, a, um palatinsk, adj. till Palatium, jfr sv. palats
pállídus, a, um blek
palus, ūdis F träsk, sumpmark
paluster, tris, tre (*palus, paludis F* träsk) träsk-
panis, is M bröd, jfr panera, fra. pain (riche)
pannus, i M tygstycke
papāver, ěris N vallmo, *papaver somniferum*
 opievallmo
par, paris lik, jämlik, likställd
parātus, a, um beredd, redo
parco, peperci, - 3 skona, följs av dat.
parens, entis M och **F** fader, moder, jfr eng. fr. parents
pareo, parui lyda
pário, pépĕri, partum 3B föda, skapa
paro 1 göra i ordning, utrusta, förbereda, jfr preparera
pars, partis F del; pl. även roll, uppgift
párvŭlus, a, um (diminitivum till *parvus*) liten; substantiverat mask. liten pojke, i pl. = barn, jfr parvel
parvus, a, um liten
pastor, ōris M herde, kyrkoherde
pater, patris M fader, jfr fra. père
pátior, passus sum, páti deponens 3 lida, utstå, jfr patient; perf. part. *passus* = efter att ha utstått...
patria, ae F fädernesland
patrōnus, i M förespråkare
paulum (adv. till *paulus*) en liten stund
pauper, paúpĕris fattig
pavo, ōnis M påfågel
pax, pacis F fred, frid, jfr pacifist, eng. peace
peccātum, i N synd
pecco 1 synda
pecunia, ae F pengar
péndeo, pependi, - 2 hänga, bero
per (prep. m. ack.) genom, över, under
pér-āgo, per-ēgi, per-actum 3 driva igenom, fullborda, tillbringa
per-cípío, per-cēpi, per-ceptum 3B förstå, jfr perception
per-do, pér-dīdi, pér-dītum 3 förgöra, förlora
péregre (adv.) utomlands
pér-ĕo, pér-ĭi, pér-ĭtum, per-ĭre (oregelb.) dö, gå under, förgås, jfr eng. perish
perennis, e (per+ annus) varaktig, evig, jfr perenn
per-fício, per-fĕci, per-fectum 3B helt genomföra, fullborda
pergo, per-rexi, per-rectum 3 fortsätta
pericŭlum, i N fara, jfr fra. peril
per-máneó, per-mansi, per-mansum 2 förbli, bestå
perpétuus, a, um ständigt, oavbruten
per-térreo, per-tĕrui, per-tĕrĭtum 2 förskräcka
pértĭnax, ācis envis, ihållande
pĕs, pedis M fot (även som måttsord), jfr pedal, eng. pedestrian
peto, petĭvi, petĭtum 3 uppsöka, anfalla, begära, jfr petition, petita
petra, ae F klippa
philósōphus, i M filosof, lärd man
pictor, ōris M (pingo 3) målare
pictŭra, ae F (pingo 3) tavla, eng. picture
pietas, ātis F fromhet, barmhärtighet
pingo, pinxi, pictum 3 måla, jfr eng. picture
piper, pípĕris N peppar
piscĭna, ae F eg. fiskdamm (*piscis, is M* fisk), bassäng
piscis, is M fisk
pius, a, um from, trofast, barmhärtig
pláceo, plácui, plácĭtum 2 behagar, följs av dat.
plácĭdus, a, um lugn, stilla
plaga, ae plåga, slag, sår, hugg
planta, ae F planta, växt
plebs, plebis F (det lägre) folket, plebejerna
plĕnus, a, um full, fylld, med abl. el. gen. = av el. med ngt, jfr fra. plein; *plenum* fullt (bevistat sammanträde), *in pleno* i sin helhet
plerŭmque (adv.) mestadels
1. Plinius, Gaius Caecilius Plinius Secundus, kallad Plinius den yngre, författare (ca 61 - 113 e. Kr.)
2. Plinius, Gaius Plinius Secundus, kallad Plinius den äldre, romersk naturforskare (23-79 e. Kr.)
ploro 1 gråta, jfr fra. pleurer

plumbum, i N bly, jfr plomb
plures, a flera (komparativ till *multus*)
plus (adv.) mer (komparativ till *multum*)
plúrímus, a, um flest (superlativ till *multus*);
plurimi, ae, a de flesta, en stor mängd
pócūlum, i N bågare
poena, ae F straff
pomum, i N frukt, i synnerhet äpplen och päron
pōno, pōsui, pōsitum 3 sätta, ställa, lägga, jfr position, deponera
pons, pontis M bro
pópūlus, i M folk
porcus, i M svin, jfr eng. pork
porta, ae F port
portio, ōnis F del, andel
porto 1 bära, jfr import, export, eng. porter
posco, poposci, - 3 fordra, kräva
pos-sídeo, pos-sēdi, pos-sessum 2 äga
1. post (adv.) senare, *aliquot annis* (=måttets abl.) *post* några år senare
2. post (prep. m. ack.) efter, bakom
peristýlum, i N (grek. περί omkring, στύλος kolonn) peristyl, pelargård
póstēa (adv.) senare
póstērus, a, um följande
postquam (temporal konjunktion) sedan, efter det att
postrēmo (adv.) slutligen, till slut
postrídíe (posterus+dies) följande dag, dagen efter
póstūlo 1 fordra
potens, entis mäktig
potestas, ātis F makt, välde, myndighet
praé-fēro, praé-tūli, praé-lātum, praeferre (oregelb.) bära framför sig, låta bära framför sig
praébeo, praébui, praébītum 2 framrätta, ge, erbjuda
praeco, ōnis M härold
praesertim särskilt
praeses, praésidis, M ledare, styresman
prae-sto, praé-stīti, praé-stītum (prae-stātum) 1 fullgöra, jfr prester, *praestare alicui aliqua re* överträffa någon i någon sak
prae-sūmo, prae-sumpsi, prae-sumptum 3 på förhand (an)ta, förmoda
praetér-ēo, praetér-īi, praetér-ītum, praeter-īre (oregelb.) gå förbi, gå till ända

prandium, i frukost
pratensis, e (*pratium, i* N äng) ängs-
pratium, i N äng
preces, precum F pl. böner
primo (adv.) först
prímūlus, a, um allra först
primum (adv.) för första gången, först
primus, a, um först
princeps, princípis M (den) främst(e), ledare, furste, kejsare, jfr prins
prior, priōris tidigare, föregående
prius (adv.) förr
príusquam (temporal konjunktion) innan
privātus, a, um egen, enskild, privat
pro (prep. m. abl.) framför, för, i stället för, såsom
pro-cēdo, pro-cessi, pro-cessum 3 gå framåt, skrida fram, jfr procession
procella, ae F storm
prodigium, i N förebud, järtecken
proelium, i N strid
pró-fēro, pró-tūli, pro-lātum, pro-férre (oregelb.) bära framåt, skjuta (fram)
pro-ficiscor, pro-fectus sum, pro-ficísci deponens 3 bege sig i väg, resa
pro-fíteor, pro-fessus sum, pro-fitēri deponens 2 förklara, förkunna, erbjuda
profundus, a, um djup
pro-grédior, pro-gressus sum, pró-grēdi deponens 3B gå fram, ge sig i väg, jfr progressiv
pro-íicio, pro-īēci, pro-iectum 3B (pro + iacio 3B) kasta fram, locka fram, jfr projektor
pro-mitto, pro-mīsi, pro-missum 3 lova, följs av dat.
pro-móveo, pro-mōvi, pro-mōtum 2 föra fram
1. prope (prep. m. ack.) nära
2. prope (adv.) nära, nästan
própěro 1 skynda
propius (adv.) närmare (komparativ till adv. *prope* nära)
proprius, a, um egen, enskild, personlig
propter (prep. m. ack.) på grund av, för ... skull
pro-scribo, pro-scripsi, pro-scriptum 3 proskribera, dödsdöma

pro-silio, pro-silui, - 4 (salio 4) hoppa fram, rusa fram
pro-spicio, pro-spexi, pro-spectum 3B se fram mot, ha utsikt mot
pró-sum, pró-fui, prod-esse (oregelb.) gagna, följs av dat.
pró-tēgo, pro-texi, pro-tectum 3 framtill täcka, skydda, jfr protektionism
provincia, ae F provins, verksamhetsområde
próximus, a, um närmast (superlativ till *propinquus*), jfr approximera
prudens, entis klok
públicus, a, um allmän, offentlig, stats-; *res publica* den offentliga saken, staten
puer, púeri M pojke
pueritia, ae F barndom
pugna, ae F strid
pugno 1 strida, kämpa
pulcher, pulchra, pulchrum vacker
pulchre (adv. till *pulcher*) vackert
pulso 1 stöta, knacka, bulta, jfr puls, impuls
pulsus, us M puls
punio 4 straffa
purus, a, um ren
puto 1 anse, tro

Q

quadrigae, arum F pl. fyrspann (av hästar), även sing. finns
quaero, quaesivi, quaesitum 3 (upp)söka, (efter)fråga
quālis, e hurudan, sådan som
quam (adv.) huru, hur; *quam* (efter komparativ) än
quāmdiu (temporal konjunktion) så länge som
quando (kausal konjunktion) eftersom
quandōque (adv.) en gång
quantum (adv.) hur mycket, så mycket som
quantus, a, um hur stor, så stor som
quasi liksom, liksom om
quattuor fyra
-que (enklitisk konjunktion) och
qui, quae, quod som, vilken (gen. *cuius*, dat. *cui*)
quia (kausal konjunktion) därför att
quicūmque, quaecūmque, quodcūmque vem som helst som
quid? (interrogativt pronomen) varför?

quidam, quaedam, quiddam/quoddam en (viss), i senlatinet = obest. art.; plur. vissa, några
quidem framhävande partikel som kan lämnas översatt
quiētus, a, um lugn, stilla
quilibet, quaelibet, quidlibet/quodlibet vem som helst
quis/qui, qua/quae, quid/quod (indefinit pronomen) någon
quis/qui, quae, quid/quod (interrogativt pronomen) vem, vilken, vad
quisquam, quidquam (indefinit pronomen) någon
quisque, quaeque, quidque/quodque varje, var och en
quivis, quaevis, quidvis/quodvis vem som helst

1. **quo - eo** ju - desto (måttets abl.)

2. **quo** (interrogativt adv.) vart

3. **quo** (relativt adv.) dit

1. **quod** (kausal konjunktion) därför att

2. **quod** (explikativt) att, vad det beträffar att

quómōdo på vilket sätt, hur (abl. modi)

quondam (adv.) en gång

quoniam (kausal konjunktion) eftersom

quōque även

1. **quot** (interrogativt) hur många

2. **quot** (relativt) så många som

R

rápío, rápui, raptum 3B rycka, slita

rarus, a, um sällsynt, ovanlig

ratio, ōnis F förnuft

recens, recentis ny

récito 1 läsa upp, högläsa, jfr recitera

re-cípío, re-cēpi, re-ceptum 3B (re + capio 3B) återta, mottaga

re-cordor, re-cordātus sum, recordāri

deponens 1 komma i håg, minnas

rectus, a, um rät, riktig

reddo, réddīdi, réddītum 3 återge,

återlämna

red-ēo, red-īi, red-ītum, red-īre (oregelb.)

gå tillbaka, återvända

red-īgo, red-ēgi, red-actum 3 (red + ago 3)

återföra, föra tillbaka

ré-fēro, ré-tūli, relātum, re-ferre (oregelb.)
 bära tillbaka, jfr referera
re-ficio, re-fēci, re-fectum 3B (re+facio 3B)
 reparera
refugium, i N tillflyktsort, jfr refuge
regīna, ae F drottning
regio, ōnis F område, trakt, region
regius, a, um kunglig
regno 1 härska, vara regent, regera
regnum, i N rike
rego, rexi, rectum 3 styra, leda
re-grēdiōr, re-gressus sum, ré-gredi
 deponens 3 gå tillbaka, jfr regression
reliquiae, ārum (pl. tantum) F rester, stoft
reliquus, a, um övrig
re-linquo, re-liqui, re-lictum 3 lämna
 (kvar), överge
re-māneo, re-mansi, re-mansum 2 stanna
 kvar, förbli, jfr eng. remain
remedium i N botemedel
réquies, requiēi F vila, vederkvickelse
re-quiēscō, re-quiēvi, re-quiētum 3 vila
re-quiēro, re-quisīvi, re-quisītum 3 (re +
 quaero 3 söka) (åter) uppsöka, längta
 efter, sakna
res, rei F sak; *res publica* staten, jfr republik
re-sisto, ré-stīti, - 3 göra motstånd, kämpa
 emot, jfr resistent
respōndeō, respondi, responsum 2 svara,
 följs av ack. m. inf.
re-surgo, re-sur-rexi, re-sur-rectum 3
 (surgo < sub + rego 3) resa sig, uppstå
 (från de döda)
re-tīneo, re-tīnui, re-tentum 2 (re + teneo)
 hålla tillbaka, hålla kvar, ej släppa, behålla
reus, a, um anklagad, skuldtyngd, skyldig
re-vēnio, re-vēni, re-ventum 3 komma
 tillbaka
reverendus, a, um högvördig, vördnadsvärd
re-vertor, re-versus sum, re-verti deponens
 3 återvända
rídeo, rīsi, rīsum 2 skratta, le
ripa, ae F flodstrand
rivus, i M bäck, å
rogo 1 tillfråga, bedja
Roma, ae F Rom; *Romae* (lokativ) i Rom,
Romam (riktningsack.) till Rom, *Roma*
 (separativ abl.) från Rom

Romānus, a, um romersk, som substantiv
 romare
rosa, ae F ros
rostrum, i n, skeppsramm ; *rostra, orum*
 talarstolen på Forum, Rostra, som var
 prydd med erövrade skeppsrammar
rota, ae F hjul
rotundifolius, a, um (*folium, i* N blad) med
 runda blad; *campanula rotundifolia* liten
 blåklocka
rotundus, a, um rund
rúbeo, rúbui, - 2 vara röd, rodna
ruber, rubra, rubrum röd, jfr rubrik, rubin
Rúbīco, ōnis M Rubikon, ett vattendrag,
 mellan Gallia Cisalpina och det övriga Italien
rursus åter, igen
rústīcus, a, um (*rus, ruris* N land) lantlig, på
 landet, lant-, enkel

S

sácchārum, i N socker
sacer, sacra, sacrum helig, helgad
sacērdos, dōtis M el. F präst
sacrífīco 1 (sacer + facio 3B) offra
sacrífīcium, i N offer, jfr sacrifice
saécūlum, i N sekel
saepe ofta
salūto 1 hälsa (på)
salus, salūtis F hälsa, hälsning, välgång, jfr
 salut; *salutem alicui dicere* hälsa någon
salve, salvēte 2 (hälsningsord i imperativ),
 var hälsad(e)
salvo 1 göra frisk, frälsa, rädda
salvus, a, um bevarad, välbehållen
sanctífīco 1 göra helig, helga
sanctus, a, um helig, subst. helgon
sánguis, sánguīnis M blod
sano 1 bota, läka, hela
sanus, a, um sund
sápīo, sápii, - 3B ha förstånd, *perf.:* vara klok
satis nog, tillräckligt, rätt, ganska
Saturnus, i sáningsgud, till vars ära romarna i
 december firade en fest, *Saturnalia*, där man
 gav varandra gåvor, *Bona Saturnalia = God jul!*
saxum, i N sten
scando, scandi, - 3 stiga, kliva
scelestus, a, um (*scelus, eris* N brott) lastbar,
 brottslig

scelus, scélēris N brott
schola, ae F skola
scintilla, ae F gnista
scio 4 veta, ha kunskap, jfr eng. science; följs av ack. m. inf.
scribo, scripsi, scriptum 3 skriva
scriptor, ōris M skrivare, författare
se (pronomen, ack. o. abl.) sig; *secum* (cum är här enklitiskt) = cum se
secundum (prep. m. ack.) längs, utmed
secundus, a, um den andre
sed men, (efter negation) utan
sédeo, sēdi, sessum 2 sitta
sēmel en gång
semen, sémīnis N frö, säd, efterkommande, jfr insemination
semper alltid
sempiternus, a, um (*semper* alltid) evig
senātor, ōris M (senex, senis) senator
senātus, us M (senex, senis) senat, senatssammanträde
senectus, senectūtis F (senex, senis) ålderdom
senex, senis gammal, substantiverat: gubbe, jfr senil
sénior, seniōris (komparativ till senex) äldre
sententia, ae F mening, jfr sentens
sentio, sensi, sensum 4 känna, märka, följs av ack. m. inf.
sepélio, sepelīvi, sepultum 4 begrava
séptimum (adv.) för sjunde gången
septīmus (ordningstal) sjunde
sepulchrum, i N grav
sequor, secūtus sum, sequi deponens 3 följa
serēnitas, ātis F, renhet, klarhet
serēnus, a, um klar, solig, molnfri
sermo, ōnis M tal, jfr eng. sermon predikan
sero (adv.) sent
servo 1 förvara, bevara
si om
sic (adv.) så, sålunda
sicut såsom, liksom
sido, sēdi, sessum 3 sätta sig
sígnifer, signífēri M teckenbärare
signo 1 förse med tecken, (ut)märka, prägla, försegla, jfr eng. sign
signum, i N tecken

silentium, i N tystnad, jfr eng. silence
síleo, sílui, - 2 vara tyst, tåga
silva, ae F skog
silvester, silvestris, silvestre skogs-
símīlis, e enkel
simplicītas, ātis F enfald, enkelhet
simul samtidigt, på en gång
sine (prep. m. abl.) utan
síngūlus, a, um en i sänder, var och en
sinister, sinistra, sinistrum vänster; *a sinistra parte* från vänstra sidan, på vänster hand
sitis, is F törst; jfr lat. sitire törsta
sociētas, ātis F förbund
sol, solis M sol
sólēa, ae F sandal
sóleo, sólītus sum halvdeponens 2 bruka, plåga
1. solum (adv.) blott, bara
2. solum, i N mark, jord
solus, a, um ensam, gen. *solius*, dat. *solī*
solvo, solvi, solūtum 3 (upp) lösa, försvaga
somnio 1 drömma
somnium, i N dröm
somnus, i M sömn
sono 1 ljuda
sonus, i M ljud
spargo, sparsi, sparsum 3 sprida
spatium, i N tidrymd
spécies, speciēi F sken, syn, synvinkel, art (botaniskt)
spectātor, ōris M åskådare, jfr eng. *spectator*
spectācūlum, i n skådespel
specto 1 beskåda, åse; *spectare ad* vetta mot
spero 1 hoppas, jfr desperat
spes, spei F hopp
spírītus, us M ande
spiro 1 andas
sponte (abl.) frivilligt, av sig själv
statim på stående fot, genast
státua, ae F bildstod, staty
status, us M ställning, tillstånd
státuo, státui, statūtum 3 uppställa, besluta (m. infinitiv), jfr statuera exempel, statuter
stella, ae F stjärna
stilus, i M skrivstift
stímūlo 1 stimulera
sto, stēti, statum 1 stå
stricte (adv. till *strictus*) noga

stúdeo, stúdui, - 2 vara ivrig, studera, jfr eng. study, fr. *étudier*
studiōsus, a, um intresserad av (gen.), studerande
studium, i iver, intresse, studium
stúpeo, stúpui, - 2 stå still, häpna
suavis, e mild, ljuvlig, angenäm
sub (prep. m. abl.) under
súbīto plötsligt
suc-curro, suc-curri, suc-cursum 3 (sub + curro 3) hjälpa, följs av dativ
suf-ficio, suf-fēci, suf-fectum 3B räcka till, stå till buds
sum, fui, esse vara
summus, a, um högst, högsta delen av: *in summa arce* högst upp på Arx
sumo, sumpsi, sumptum 3 taga (på sig)
súpĕro 1 besegra
súpĕrus, a, um befintlig överst, ovan till boende, den som är i himlen
super (prep. m. ack.) över
supĕrior, ius (komparativ till *superus* befintlig över) högre belägen, övre
supplex, súplĕcis bönfällande, ödmjuk
súplĕco 1 bönfälla
supra (prep. med ack.) ovan, ovanför
surgo, sur-rexi, sur-rectum 3 (<sub + rego) stiga upp
sus-cípĭo, sus-cĕpi, sus-ceptum 3B (sub+capio 3B) åtaga sig, mottaga
suspectus, a, um misstänkt *habere aliquem suspectum* misstänka någon
suus, a, um (pron.) sin
Swecia, ae F Sverige
symphónĭa, ae F (grek.) musik

T

tabellārius, i M (*tabella, ae* F liten bräda, skrivelse), postbud, brevbärare
tábŭla, ae F vaxtavla, lagtavla, räkenskapsbok
Tabulārium, ii N arkiv, statskansli
táceo, tácuī, táctum 2 tiga, förtiga
tam (adv.) så
tamen (adv.) ändå, dock, likväl
tandem (adv.) slutligen, äntligen
tango, tétĭgi, tactum 3 (vid)röra, jfr kontakt
tantus, a, um så stor; *tantum* så mycket

taráxācum, i N maskros
tardo 1 fördröja, hejda, hindra, eng. retarded
tardus, a, um långsam, trög
Tártārus, i M helvetet
tectum, i N tak, jfr fra. toit
templum, i N tempel
tempto 1 (annan stavning **tento**) försöka, fresta, jfr eng. tempt och temptation
tĕnĕbrae, arum F (pl. tantum) mörker
tĕneo, tĕnui, - 2 hålla, äga, (inne)ha
tener, tĕnĕra, tĕnĕrum öm, jfr fra. tendre
tentātio, ōnis F försök, prövning, frestelse, jfr tentera
ter tre gånger
tergo, tersi, tersum 3 torka av, jfr eng. detergent
tergum, i N rygg; *a tergo* eg. från ryggen, bakifrån räknat, baktill
tĕrminus, i M gräns, tidpunkt
terra, ae F jord, mark, land, jfr fra. terre
tĕrreo, tĕrrui, tĕrrĭtum 2 förskräcka, jfr sv. terror
terrĭbilis, e förskräcklig
terror, ōris M skräck
tertius, a, um (ordningstal) tredje
testamentum, i N testamente
testis, is M el. F vittne
theātrum, i N åskådarplats, teater
Tĭbĕris, is M Tibern
tĭmeo, tĭmui, - 2 frukta
tĭmĭdus, a, um rädd
tĭmor, ōris M fruktan
toga, ae F toga (stort tygstycke av ylle som romerska män draperade kring kroppen)
tólĕro 1 uthärda
tollo, sús-tŭli, sub-lātum 3 lyfta upp
tórqueo, torsi, tortum 2 vrida, jfr tortyr
tot (oböjl.) så många
totus, a, um hel, gen. *totŭs*, dat. *toti*
tracto 1 sköta, behandla
tra-do, trá-dĭdĭ, trá-dĭtum 3 (trans + do 1) överlämna, berätta, jfr tradera, tradition
traho, traxi, tractum 3 draga, släpa
tra-ĭcĭo, tra-ĭĕci, tra-iectum 3B (trans+iacio 3B) föra över
trans (prep. m. ack) över, till andra sidan
tráns-ĕo, tráns-ĭi, tráns-ĭtum, tráns-ĭre (oregelb.) gå över, jfr transitohandel

tráns-fēro, tráns-tūli, trans-lātum, trans-férre (oregelb.) föra över, flytta över
transporto 1 bära över
tremo, trémui, - 3 darra
tremor, ōris M (*tremo* 3 darra) darrning, bävan
trémūlus, a, um darrande, jfr *populus tremula* poppel
triclinium, i M matsal (grek. *tri* tre + κλίνη soffa), jfr klinik.
trícōlor, ōris trefärgad
trifolius, a, um trebladig; substantiverat *trifolium, i* N = trebladig växt (*folium, i* N blad)
tristitia, ae F dysterhet, jfr tristess
triumphālis, e triumf-
triumpho 1 fira triumf
triumphus, i M triumftåg
triúmvir, vīri M triumvir, treman, medlem av ett tremannakollegium
tum (adv.) därpå
túmūlus, i M kulle, gravkulle, grav
tunc (adv.) därefter
turba, ae F hop, skara, virrvarr, oro
turbulentus, a, um (turba, ae F) orolig, (om vatten) grumlig
turpis, e skamlig
turris, is F torn
Tuscus, a, um etruskisk, etrusker-
tutus, a, um trygg, säker
tuus, a, um din
Tyrrhēnus, a, um tyrrhensk, etruskisk

U

1. **ubi** (interrogativt adv.) var?
 2. **ubi** (relativt adv.) där, varest
 3. **ubi** (temporal konjunktion) så snart som; följs av lat. perf. ind. som vid översättning blir sv. pluskv.
ubīque (adv.) överallt
ullus, a, um någon, gen. *ullius*, dat. *ulli*
últīmus, a, um sist, ytterst, jfr ultimum
ultra (prep. m. ack.) bortom, över
umbra, ae F skugga
umquam någon gång
una (adv.) tillsammans, gemensamt, samtidigt
unda, ae F våg
unde (adv.) varifrån
úndīque (adv.) från alla håll, på alla håll

uniflōrus, a, um (*flos, floris* M blomma) med en enda blomma; *campánūla uniflōra* fjällklocka

universus, a, um hel, pl. samtliga; *universum* det hela, världsalltet

unus, a, um en, ett, gen. *unius*, dat. *uni*

urbs, urbis F stad, huvudstad

úrgeo, ursi, - 2 trycka, pressa, i passivum: tvingas

uro, ussi, ustum 3 bränna

usque ända

1. **ut** (komparativt) såsom, liksom; *komparativt ut* följs av indikativ

2. **ut** (temporal konjunktion) så snart som; *temporalt ut* följs av lat. perf. ind. Som översätts med sv. pluskv.

3. **ut** (konjunktion i avsiktsbisats eller objektsbisats) för att, resp. att

4. **ut** (konjunktion i följdbisats) så att, observera *sic ... ut* så ... att

uter, utra, utrum vilkendera, vilken (av två), gen. *utrius*, dat. *utri*

utérque, útraque, utrúmque (pronomen) vardera, båda; *ab utraque parte* på båda sidor

útīnam ack om, o att, om...ändå

utrimque (jfr *uterque* båda) från båda sidor, på båda sidor

utrum ... an (i indirekta frågesatser där alternativ lägga fram) om ... eller

uxor, ōris F hustru, eng. uxorious

V

vacuus, a, um tom

vado, vasi, - 3 gå, bege sig åstad, jfr invadera
vae (interjektion) ve

vagor, vagātus sum, vagāri deponens 1 ströva omkring, jfr vagabond

valde (adv. till *validus*) väldigt, mycket

valedīco, valedixi, - 3 säga farväl

váleo, válui, - 2 vara stark, må väl, jfr convalescent, invalid; *vale* farväl

valetūdo, -ūdīnis F hälsa, välbefinnande

válīdus, a, um stark, kraftig

vánītas, ātis F tomhet, fåfänglighet

varius, a, um brokig, olik, (mång)skiftande, jfr eng. various

vates, is M siare

vehemens, entis ivrig, häftig, kraftig
veho, vexe, vectum 3 forsla, transportera; i
 passivum forslas, färdas, åka
vel (konjunktion) eller; *vel ... vel* antingen ...
 eller
velócitys, átis F snabbhet, eng. velocity
velox, ócis snabb, jfr velociped (snabbfot)
vena, ae F blodåder
venátio, ónis F jakt, djurfäktning
venerábilis, e vördnadsvärd
venia, ae F tillstånd, tillåtelse
vénio, vēni, ventum 4 komma, jfr advent,
 eng. convent
venter, ventris M mage, buk, jfr fra. ventre
ventus, i M vind
venus, vénēris F kärlek, kärleksgudinna,
 Venus (gudinnenamn)
ver, veris N vår
verbum, i N ord, jfr verbal, verb
véritas, tátis F sanning
verso 1 vända, vrida hit och dit
versus, us M versrad
verto, verti, versum 3 vända, jfr subversiv
verus, a, um sann; observera: *vere* (adv.) i
 sanning, förvisso, *vero* (adv.) förvisso, *vero*,
verum (som konjunktioner) men, och
vesper, véspēri afton; *vesperi* (lokativ) om
 aftonen
Vesta, ae F Vesta, gudinna för härden och
 den eld som brinner på den
vestālis, e helgad åt Vesta; (*virgo*) *vestalis*
 vestal, Vestas prästinna
vester, vestra, vestrum (poss. pron.) er
vestigium, i N spår
vestitus, a, um klädd
vestis, is F klädedräkt, kläder
vetus, vétēris gammal, jfr veteran
via, ae F väg, resväg
viātor, óris M (*via, ae* F) vägfarande, resande,
 vandrare
vicēsimum, a, um (ordningstal) tjugonde
victor, óris M (*vinco* 3 segra)segrare
victoria, ae F seger, eng victory
victus, a, um (*vinco* 3 besegra) besegrad
vicus, i M gata
vídeo, vidi, visum 2 se
vígeo, vigui, - 2 vara stark, jfr vigör
vígilo 1 vaka

vilis, e enkel, billig
víncio, vinxi, vinctum 4 binda
vinco, vici, victum 3 segra, besegra, jfr
 Vincent, Victor, Victoria
víndico 1 hämnas, skydda, rädda, jfr vendetta
vinum, i N vin
vir, viri M man
víreo, vírui, - 2 grönska
virgo, vírginis F jungfru, flicka
vis F kraft, våld (*vi* abl. sing., *vires* nom. plur.)
visito 1 besöka, jfr visitera, visit
vita, ae F liv, jfr vital, vitamin
vitium, i N fel
vito 1 undvika
vivo, vixi, - 3 leva, eng. survive, vivid, fra.
 vivre
vivus, a, um levande
vix knappt, knappast
vocālis, e hörande till rösten (*vox, vocis* F
 röst), stäm-
voco 1 (*vox, vocis* F röst) kalla
1. volo 1 flyga
2. volo, volui, velle (oregelb.) vilja
volūmen, inis N bokrulle, jfr volym, Volvo
voluntas, átis F vilja
volvo, volvi, volūtum 3 välva, rulla, jfr *volym*
votum, i N (tack)offer,
vox, vocis F röst, uttalande
vulgāris, e allmän
vúlnēro 1 sára, ge ett hugg
vulnus, vúlnēris N sår, hugg
vultus, us M ansikte, anletsdrag

Z

zoológicus, a, um zoologisk

